

Sygn. akt VIII Gz 219/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Agnieszka Górską

SR del. Rafał Lila (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie XI GC 1154/15 w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności

postanawia:

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

SSO Agnieszka Górską SSO Agnieszka Woźniak SSR del. Rafał Lila

UZASADNIENIE

W dniu 1 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał w sprawie o sygn. akt XI GC 1154/15 wyrok, w którym zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 54 761,32 zł z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych, a w pozostałym zakresie postępowanie umorzył i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 356 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W dniu 22 grudnia 2015 r. pozwana złożyła apelację od powyższego orzeczenia. Zarządzeniem z dnia 5 stycznia 2016 r. pozwana została wezwana do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 2 739 zł, w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia apelacji.

W odpowiedzi pozwana złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który został prawomocnie oddalony postanowieniem z dnia 25 marca 2016 r.

Po uprawomocnieniu się tego postanowienia pozwana została ponownie wezwana do uiszczenia opłaty od apelacji.

W odpowiedzi złożyła ponowny wniosek o zwolnienie.

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016 r. wniosek pozwanej został odrzucony wobec uznania, że jest to ponowny wniosek oparty na tych samych okolicznościach, jednocześnie odrzucono apelację pozwanej.

Na postanowienie o odrzuceniu apelacji pozwana złożyła zażalenie. Wezwana do uiszczenia opłaty od zażalenia nie uczyniła tego, wobec czego zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji zostało odrzucone w dniu 19 sierpnia 2016 r. Także i to postanowienie pozwana zaskarżyła zażaleniem, które nie zostało opłacone, a pozwana wezwana do uiszczenia opłaty złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów.

Wniosek ten oddalono postanowieniem z dnia 25 października 2016 r. W dniu 19 października 2016 r. powódka złożyła wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 25 października 2016 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie nadał wyrokowi klauzulę wykonalności w punkcie II i III. Tytułem kosztów postępowania klauzulowego przyznał wierzycielowi kwotę 126 zł. W uzasadnieniu wskazano, że odrzucenie apelacji i odrzucenie zażalenia na to postanowienie spowodowały uprawomocnienie się wyroku. Sąd podkreślił, że pozwana poprzez wnoszenie kolejnych zażaleń, wniosków o zwolnienie i nieuiszczanie nawet minimalnych opłat od wnoszonych środków zaskarżenia przez niemal rok uniemożliwiała uprawomocnienie się wyroku i uzyskanie przez powódkę tytułu wykonawczego.

Pozwana złożyła zażalenie na powyższe orzeczenie wnosząc o jego uchylenie zarzucając naruszenie art. 360 k.p.c. Argumentując podniosła, że brak było podstaw do nadania wyrokowi klauzuli wykonalności wobec nieprawomocności orzeczenia. Jej zdaniem Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, iż odrzucenie apelacji i odrzucenie zażalenia na to postanowienie spowodowały uprawomocnienie się wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne.

Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, czyli tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności (art. 776 k.p.c.) W wyjątkowych tylko wypadkach - przewidzianych w przepisach szczególnych - sam tytuł egzekucyjny stanowi podstawę egzekucji. Z treści art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. wynika, że orzeczenia sądowe są uznawane za tytuły egzekucyjne wówczas, gdy podlegają wykonaniu z uwagi na ich prawomocność lub walor natychmiastowej wykonalności. Natychmiast wykonalne są wyroki zaopatrzone w rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 k.p.c.), nakazy zapłaty oparte na wekslu, czeku, warrancie lub rewersie po upływie terminu określonego do zaspokojenia roszczenia (art. 492 § 3 k.p.c.) oraz orzeczenia podlegające natychmiastowemu wykonaniu na podstawie przepisów szczególnych. W świetle powyższego niezbędną do prowadzenia egzekucji klauzulę wykonalności nadać można wyrokom i postanowieniom zasądzającym świadczenia, jeżeli są prawomocne lub zaopatrzone zostały w rygor natychmiastowej wykonalności. Wydany w niniejszej sprawie przez Sąd I instancji wyrok z dnia 1 grudnia 2015 r. niewątpliwie nie został zaopatrzony w rygor natychmiastowej wykonalności wobec tego, aby nadać mu klauzulę wykonalności musi posiadać walor prawomocności. Zgodnie z art. 363 § 1 k.p.c. orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego żaden środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. W rozważanej sprawie pozwana złożyła apelację od wyroku, która wprawdzie postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016 r. została odrzucona, jednak powyższe postanowienie pozwana zaskarżyła zażaleniem, które postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2016 r. zostało odrzucone. Także to ostatnie postanowienie pozwana zaskarżyła zażaleniem. Sekwencja powyższych czynności nie pozwala na uznanie, że w chwili orzekania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wyrok z dnia 1 grudnia 2015 r. posiadał walor prawomocności. Wbrew stanowisku Sądu I instancji odrzucenie apelacji oraz odrzucenie zażalenia na to postanowienie nie spowodowały prawomocności wyroku. Odróżnić przy tym należy następstwa wynikające ze skuteczności postanowień (art. 360 k.p.c.) od ich prawomocności. Pojęcie skuteczności orzeczenia nie obejmuje skutków prawomocności. Przewidziana w art. 360 k.p.c. skuteczność w przypadku postanowienia o odrzuceniu apelacji wyraża się w zaistnieniu samego orzeczenia i wywołaniu stanu pewności co do określonego stanowiska sądu. Skutek w postaci procesowego wyeliminowania apelacji następuje dopiero z chwilą oddalenia zażalenia na postanowienia o odrzuceniu apelacji lub po bezskutecznym upływie terminu do zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu (postanowienie SN z dnia 17 listopada 2005 r., I CZ 130/05, LEX nr 186733).

W świetle powyższego za nieuprawniony należało uznać pogląd Sądu Rejonowego, że postanowienie o odrzuceniu apelacji wraz z postanowieniem o odrzuceniu zażalenia na to postanowienie z chwilą ich wydania wywołały skutek w

postaci utraty procesowego bytu apelacji pozwanej. W rozpoznawanej sprawie dopóki postanowienie z dnia 6 czerwca 2016 r. o odrzuceniu apelacji nie będzie prawomocne, dopóty wyrok z dnia 1 czerwca 2015 r. nie uzyska waloru prawomocności. Powyższe zaś nastąpi dopiero z chwilą, gdy sąd odwoławczy, w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, zażalenie to oddali. W konsekwencji przyjąć należało, że w chwili orzekania przez Sąd I instancji w przedmiocie klauzuli wykonalności, wyrok tego Sądu nie spełniał przesłanki warunkującej nadanie mu klauzuli wykonalności – nie był bowiem prawomocny.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji uwzględni jej stan wynikający z oddalenia przez Sąd Okręgowy w Szczecinie zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 19 sierpnia 2016 r. (sygn. akt VIII Gz 218/17).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Agnieszka Górka SSO Agnieszka Woźniak SSR del. Rafał Lila

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

- (...)

- (...)

3. (...)